

լրտի նախանձախնդրութիւնը ուժաւորելու մէջ: Ինչո՞ւ իր հօտը չունենար նոր գրքեր, հեղինակութիւն կամ թարգմանութիւն, ինչո՞ւ մութի մէջ խարխափէին Հայ Եկեղեցւոյ պաշտօնեաները: Ար վճռէ լատին մտքերու աստուածաբանական արտագրութիւնները հայացքնել:

— “Բայց իմ նկատեալ ի փարթամութիւնս լատինացւոց եւ յաղքատութիւն ազին իմոյ եւ իմ իսկ գլխովին (ի կողմանէ իմաստութեան եւ մեկնութեան Աստուածաշունչ գրոց) թաղծէի եւ մորմոքէի ի սրտի իմում թէ վասն ոյր զհեղգութիւն նախամեծար առնէ ազգն իմ եւ զանուսումնութիւնն քան զուսումնասիրութիւն ընտրելի համարի, եւ մանաւանդ վասն ոյր պատճառի քան զազգն իմ այլ առաւել աղքատագոյն ազինք պերճացեալք իցեն իմաստութեամբ, որպիսիք են Ասորիք եւ Վրացիք, յորոց զբաղում բանս ի նոցունց թարգմանեալ ցուցանեն նախնիք մեր. վասն որոց գոնէ զի թերեւս այլոցն փարթամութեամբ զազգն իմ եւ զիս փարթամացուցից եւ թողի Աստուածաշունչ գրոց զհամաօրարան այլաբանական մեկնութիւն ի լոյս ընթացեցից (ոչ իմովս ուշիմութեամբ, յորմէ շնորհէ մերկ էի եւ եմ) այլ խաբամանութեամբ եւ աշտեցողութեամբ զայլոցն յիմումս ազգի շտեմարանի, եւ այլն (Յիշատակարան Անտառի):

Աստուածաշունչի բոլոր գրքերուն մեկնութիւնը ծայրէ ի ծայր թարգմանել տալ,¹ թարգ-

1 Այս թարգմանութեան համար ընտրուած է Յիսուսեան կրօնաւորներէն Սուրբ Գրոց նշանաւոր ուսուցիչ Հ. Կուռնելիոսի (Ա. Լափիսէ) Մեկնութիւնը, որ կը բաղկանայ Կառլ խոշոր հատորներէ, երկիջեան եւ մանրագիր. այս Մեկնութիւնը հրատարակուեցաւ Վենետիկ, 1700ին: Ամենէն նոր եւ ամենէն հետաքրքրական գործ մ'էր այն. Commentaria, R. P. Cornelio Cornelii a Lapide